

Onderwerp Maatregelenpakket (sociale) veiligheid openbaar vervoer
cash van de bus

Steller Menno Oedekerker

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 8446 Bijlage(n) - Ons kenmerk 6027850

Datum 08-12-2016 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In het afgelopen jaar heeft een aantal vervelende incidenten plaats gevonden in het openbaar vervoer. In verschillende plaatsen in Nederland zijn chauffeurs op de bus overvallen. Ook in de stad Groningen hebben zich twee incidenten voorgedaan waarbij chauffeurs hun geld hebben moeten afstaan. De vervoerders in Nederland hebben gezamenlijk afgesproken maatregelen te nemen om de (sociale) veiligheid in en om het openbaar vervoer te verbeteren. Eén van de maatregelen is het verminderen van contant geld op de bus. Het streven is zelfs om uiteindelijk contant geld van de bus volledig te weren. De vervoerders hebben onderling afgesproken de maatregelen op concessieniveau nader uit te werken. In deze brief beperken wij ons tot de maatregelen die de hoeveelheid cash op de bus verminderen.

Voor het concessiegebied Groningen Drenthe heeft Qbuzz onlangs voor de maatregel verminderen cash geld van de bus een uitgewerkt voorstel neergelegd bij het OV-bureau Groningen Drenthe:

1. Pilot pinautomaten op de bus op een beperkt aantal lijnen;
2. Wegnemen prijsprikkel Eurokaartjes;
3. Beperken aantal typen Eurokaartjes;
4. Promotie gebruik OV-chipkaart.

Ad 1. Pilot pinautomaat op de bus op een beperkt aantal lijnen

Om het contant geld op de bus te verminderen heeft Qbuzz pinautomaten op de bus geplaatst. Sinds kort zijn als pilot op lijn 3/4 (Roden / Leek – Groningen HS – Beijum / Lewenborg) pinautomaten geïnstalleerd vanwege de vele verkochte Eurokaartjes op deze lijn. Dit komt vooral doordat het tarief van het eurokaartje op deze lijn aantrekkelijk is ten opzichte van het reizen op saldo met de OV-chipkaart. Er worden nu op deze lijn gemiddeld 70 kaartjes per dag met de pin betaald. Alvorens een verdere uitrol van pinautomaten op de bus te overwegen, wordt eerst de effecten van de voorliggende maatregelenpakket ‘cash van de bus’ bekeken.

Ad 2. Wegnemen prijsprikkel Eurokaartjes

Qbuzz heeft aandacht gevraagd voor de tarieven van de Eurokaartjes. Het blijkt namelijk dat op een deel van de gemaakte reizen de tarieven van de Eurokaartjes lager zijn dan de OV-chipkaarttarieven. In de praktijk kiezen de calculerende reizigers op de betreffende trajecten voor de Eurokaartjes. Dit strookt niet met het streven om het contant geld op de bus te verminderen.

Eurokaartjes moeten, zo is het uitgangspunt altijd geweest, duurder zijn dan de OV-chipkaarttarieven om de reiziger te verleiden tot het gebruik van de OV-chipkaart. Meer reizen met de OV-chipkaart betekent een snelle afhandelingstijd en een betere monitoring van het aantal reizigers waardoor de beschikbare capaciteit aan bussen gericht kan worden ingezet en de (sociale) veiligheid in- en om het openbaar vervoer wordt verbeterd.

Wij onderschrijven, samen met onze partners in het OV-bureau Groningen Drenthe, daarom het voorstel om de tarieven van de Eurokaartjes aan passen. De afgelopen jaren zijn de tarieven voor de Eurokaartjes namelijk niet geïndexeerd in tegenstelling tot de tarieven voor de OV-chipkaart. Daardoor zijn de tarieven Eurokaartjes steeds vaker lager dan de tarieven OV-chipkaart. Het voornemen is om de tarieven van de Eurokaartjes als volgt aan te passen:

<i>Tarief oude situatie</i>		<i>Tarief nieuwe situatie (per 1/4/2017)</i>	
€ 2,00	binnen 2 zones of stad	€ 2,50	binnen 2 zones of stad
€ 5,00	binnen 7 zones	€ 5,00	binnen 5 zones
		€ 7,50	binnen 8 zones
€ 8,00	8 zones of meer	€ 10,00	9 zones of meer
€ 10,00	Daldagkaart (na 09.00 uur)	€ 10,00	Daldagkaart (na 09.00 uur)
€ 16,00	Dagkaart (hele dag)	€ 15,00	Dagkaart (hele dag)

Na aanpassing van de tarieven wordt grotendeels weer voldaan aan het uitgangspunt dat de Eurokaartjes duurder moeten zijn dan de OV-chipkaarttarieven. Ter illustratie volgt hieronder een aantal relaties waarop het huidige tarief OV-chipkaart duurder is dan het gebruik van een Eurokaartje. Tevens wordt het voorgestelde tarief van het Eurokaartje op de betreffende relatie vermeld.

Traject	Tarief		
	Eurokaartje oud	OV- chipkaart	Eurokaartje nieuw
Klazienaveen – Groningen	€ 8,00	€ 9,84	€ 10,00
Sellingen – Winschoten	€ 5,00	€ 5,91	€ 7,50
Solwerd Appingedam – Groningen Martiniziekenhuis	€ 5,00	€ 5,65	€ 7,50
Beijum – Martini ziekenhuis	€ 2,00	€ 2,54	€ 2,50
Lewenborg – Hoofdstation Groningen	€ 2,00	€ 2,11	€ 2,50
Groningen De Held Zijlvestersweg – Hoofdstation	€ 2,00	€ 2,35	€ 2,50
Emmer-Compascuum – Emmen Bargeres	€ 2,00	€ 2,73	€ 2,50
Noord-Sleen – Hogeveen	€ 5,00	€ 5,75	€ 7,50
Vledder – Beilen	€ 5,00	€ 5,30	€ 7,50
Schoonoord – Coevorden	€ 5,00	€ 5,30	€ 7,50

Ad 3. Beperken aantal typen Eurokaartje

Door de nieuwe tariefstructuur wordt volstaan met twee kaartsoorten, het € 2,50 en € 5,00 Eurokaartje, waarmee door ‘stapelen’ van kaarten, alle kaartsoorten kunnen worden aangeboden. Hierdoor gebruiken de chauffeurs minder kaartsoorten en hebben daardoor minder geld op de bus. Ook dit verhoogt de (sociale) veiligheid in en om het openbaar busvervoer.

Ad 4. Promotie gebruik OV-Chipkaart

Hoewel de OV-chipkaart door veel reizigers wordt gebruikt en gewaardeerd, is er nog steeds een groep reizigers die om allerlei redenen geen gebruik wenst te maken van de OV-chipkaart. Om de aantrekkelijkheid van de OV-chipkaart te vergroten ten opzichte van de Eurokaartjes, zullen we dit jaar het kilometertarief voor reizen op saldo niet verhogen met de landelijke index.

Het aanpassen van de tarieven van de Eurokaartjes gaat daarnaast samen met promotionele acties om het gebruik van de OV-chipkaart te bevorderen. Ingezet wordt op:

- het vereenvoudigen van de verkrijgbaarheid van OV-chipkaart;
- kortingsacties voor de aanschaf van de OV-chipkaart.

Bij het OV-bureau Groningen Drenthe is een programma in voorbereiding waarin o.a. promotionele campagnes voor de OV-chipkaart zijn opgenomen, vooral te voeren op lijnen waar nu veel Eurokaartjes worden verkocht. In dit programma is ook de aanschaf van saldo geladen OV-chipkaart tegen gereduceerd tarief voor gebruikers van de Eurokaartjes opgenomen. Het programma wordt vanaf januari 2017 in uitvoering gebracht.

Tussen het OV-bureau en ons vindt ook al sinds vorig jaar een samenwerking plaats waarbij anonieme OV-chipkaarten met een saldo van 15 euro verkocht worden voor 5 euro aan Stadjeperashouders. Dit project wordt gefinancierd door ons en gefaciliteerd door OV-bureau en Qbuzz. Een belangrijk deel van de gebruikers laadt de kaart zelf weer op nadat het saldo gebruikt is. Ook dit draagt indirect bij aan het verbeteren van de (sociale) veiligheid in en om de bus.

Reikwijdte maatregelenpakket ‘cash van de bus’

Het bovenstaande maatregelenpakket van Qbuzz gaat ook gelden voor de HOV-concessie van Arriva Touring en de concessie van het kleinschalig vervoer in Drenthe en Groningen.

Monitoring

We verwachten dat door het maatregelenpakket het gebruik van contant geld op de bus sterk zal afnemen en daarmee de (sociale) veiligheid in en om het openbaar busvervoer wordt verbeterd. Mocht, ondanks intensieve inzet op de promotie van de OV-chipkaart, het gebruik van de Eurokaartjes onvoldoende afnemen en door het duurdere Eurokaartje de opbrengsten toenemen, dan wordt dat geld ingezet om het gebruik van de OV-chipkaart te bevorderen. Indien de effecten dan nog steeds onvoldoende zijn, wordt in overleg getreden met Qbuzz over een extra pakket maatregelen.

Een besluit over het maatregelenpakket (sociale) veiligheid openbaar vervoer; cash van de bus inclusief de tarieven van de eurokaartjes staat gepland voor de vergadering van het Dagelijks Bestuur OV-bureau van 10 februari 2017.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink